

Stank voor dank

Door Alexander Hiskemuller,
fotografie Paul van Hoof

Tussen maart en mei doen vrijwilligers van IKL, Natuurhistorisch Genootschap Limburg, Nationaal Park de Meinweg en Staatsbosbeheer elke dag hun rubberlaarzen aan. Daarmee trekken ze Limburgse natuurgebieden zoals de Meinweg in. Ze bevrijden er een wel héél guetige amfibie uit zijn gevangenschap: de beige knoflookpad, met opvallende oranje vlekken op zijn flankjes en uitpuilende oogjes. Ze zijn slechts acht centimeter groot en op weg naar een poel om zich voort te planten. Of ze kwamen er na gedane zaken juist vandaan. Onderweg belanden ze in de manden van IKL. Ze worden er via een raster naartoe geleid en vallen er pardoes in, om na een paar uur door de vrijwilligers weer te worden losgelaten. Maar niet zonder een nauwkeurige bestudering, via de print op hun paddenbuikje. Die is namelijk net zo uniek als je vingerafdruk: de padden kunnen dus altijd worden herkend.

De habitat van de knoflookpad wordt bedreigd door de scherpe scheiding tussen natuur en landbouw: de poelen waarin hij zich voortplant worden gedempt of verzuren en zandige, goed graafbare bodems zijn vervangen door akkers en dennenbossen. Al ruim twintig jaar doen natuurbeheerders hun best de leefomgeving van de knoflookpad te verbeteren, maar desondanks holde de populatie achteruit. Rond 2010 waren er nog maar zo weinig knoflookpadden dat ze sindsdien worden bijgekweekt en uitgezet. Door het monitoringswerk van IKL op de Meinweg wordt gekeken waar en hoe moet worden bijgestuurd. Hoeveel dieren leven er exact op deze plekken en wat is bijvoorbeeld de verhouding tussen de mannetjes en vrouwtjes? Dat biedt cruciale informatie over de aangroei en overlevingskansen van de populatie, hier in Limburg én in de rest van het land.

Zo is de knoflookpad een sprekend voorbeeld hoe belangrijk doorlopend onderzoek is voor natuurbehoud. Anders was hij al lang verdwenen uit onze agrarische gebieden, rivierduintjes en heiden waar hij zich graag vestigt. De vrijwilligers doen hun werk overigens met de neuzen dicht. De knoflookpad wil natuurlijk liever niet worden opgepakt. Daarom geeft hij een geur af om zijn 'belager' af te schrikken, geproduceerd door klieren op zijn buik. Driemaal raden hoe dat ruikt... —

